

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 64344/11

Ahmet TEMEL ve Diğerleri / Türkiye

Başkan

Ledi Bianku,

Yargıçlar

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 29 Mayıs 2018 tarihinde Komite hâlinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda anılan 30 Eylül 2011 tarihli başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile başvuranlar tarafından bunlara cevaben sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakereler sonucunda, aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuranların isimlerinin olduğu bir liste ekte verilmiştir.
2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Dava konusu olaylar, taraflarca beyan edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Başvuranların oğulları olan ve olay tarihinde sırasıyla 16 ve 15 yaşlarında olan Esat Temel ve Osman Şimşek, 7 Haziran 2009 tarihinde kendi istekleriyle Batman Çayı’na girdikten sonra boğularak hayatlarını kaybetmişlerdir.

5. Batman Cumhuriyet Savcılığı aynı tarihte kazayla ilgili soruşturma başlatmıştır. Bu kapsamda bir olay tutanağı düzenlenmiş ve iki ceset üzerinde ölü muayene işlemi gerçekleştirilmiş; bunun sonucunda ölüm nedeninin suda boğulma olduğu tespit edilmiştir. Cumhuriyet Savcısı, aynı tarihte, müteveffaların yakını olan M.S.K.’nın görgü tanığı olarak ifadesini almıştır. M.S.K., o gün öğleden sonra müteveffalar ve aileden başka kişilerle birlikte çaya gittiklerini söylemiştir. Bir ara Esat ve Osman’ın tuvalete gitmek için yanlarından ayrıldıklarını ama 20 dakika sonra hâlâ dönmemiş olduklarından onları aramaya koyulduğunu ve çay kenarında oluşan geniş bir çukurun yanında müteveffaların kıyafetlerini gördüğünü ifade etmiştir. İfadesine göre, civarda bulunan iki balıkçıdan çukur içerisinde onları aramalarını rica etmiştir. Arama yapan balıkçılar, başvuranların oğullarının cansız bedenlerini çıkarmışlardır.

6. Başvuranlar 7 Ağustos 2009 tarihinde Batman Cumhuriyet Savcılığına dilekçe vererek olayla ilgili şikâyetçi olmuşlar; oğullarının ölümünden sorumlu olanların tespit edilmesini talep etmişlerdir. Bu

bağlamda, başvurular, oğullarının boğulmasının nedeninin TPK Mühendislik adlı özel bir şirket tarafından Batman Çayı'nda tedbirsizce gerçekleştirilen ve çay içerisinde ve kenarında derin çukurlar oluşmasına neden olan kum çıkarma faaliyetleri olduğunu iddia etmişlerdir.

7. Batman Cumhuriyet Savcılığı, 29 Eylül 2009 tarihinde polise talimat vererek başvuruların TPK Mühendislik hakkındaki iddialarına yönelik soruşturma yürütülmesini istemiştir.

8. Polis, 29 Ekim 2009 tarihinde, söz konusu şirketin hissedarı olan M.E.'nin ifadesini almıştır. M.E., şirketinin ilgili makamlardan alınan ruhsat kapsamında Batman Çayı'nda kum çıkarma faaliyetlerinde bulunduğunu doğrulamıştır. Ancak ölümlerin çayın Batman tarafında gerçekleştiğini; TPK Mühendislik firmasının ise çayın Diyarbakır tarafında faaliyet gösterdiğini belirtmiştir. Bunlara ek olarak M.E., işletme sahalarının koordinatlarını gösteren bir harita ile birlikte işletme ruhsatlarının bir suretini ibraz etmiştir.

9. Polis, Batman Cumhuriyet Savcılığının talimatı üzerine, 16 Kasım 2009 tarihinde kaza yerini tekrar incelemiş ve yeniden olay tutanağı düzenlemiştir. Bu tutanakta TPK Mühendislik şirketinin faaliyetlerini çayın Diyarbakır tarafında yürüttüğü teyit edilmiş; bunun yanı sıra Hasman Beton ve Okanlar Beton adlı iki farklı şirketin ise çayın Batman tarafında olay yerine yakın bir sahada faal olduğu tespit edilmiştir.

10. Elde edilen tüm bilgi ve delillere dayanan Batman Cumhuriyet Savcısı, 26 Kasım 2009 tarihinde, TPK Mühendislik şirketinden M.E. hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Cumhuriyet Savcısı, müteveffaların yüzme bilmedikleri hâlde çaya atlamaları sebebiyle boğulduklarını belirtmiştir. Buna göre Savcı, kendi dikkatsizlikleri sonucunda hayatlarını kaybettikleri ve bu kişilerin ölümleri ile TPK Mühendislik tarafından Batman Çayı'nda yürütülen kum çıkarma faaliyetleri arasında herhangi bir illiyet bağı kurulamadığı sonucuna ulaşmıştır.

11. Başvuranlar 16 Aralık 2009 tarihinde bu karara itiraz etmişlerdir. Başvuranlar, kum çıkarma faaliyeti yürüten şirketler tarafından çayda tedbirsizce kazılan derin çukurlar sebebiyle her yaz çocukların karıştığı benzer boğulma olaylarının yaşandığını ileri sürmüşlerdir. Bununla beraber, Cumhuriyet Savcısı, çay kenarında gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmış olup olmadığını incelemek için olay yerinde bir keşif gerçekleştirmemiş ya da olayın meydana geldiği yerin çevresinde kum çıkarma faaliyetinde bulunan şirketi veya şirketleri tespit etmek amacıyla bir adım atmamıştır. Bu nedenle, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar, eksik ve üstünkörü bir soruşturma sonucunda verilmiştir.

12. Midyat Ağır Ceza Mahkemesi, 19 Ocak 2010 tarihinde başvuranların itirazlarını kabul etmiş ve olay mahallinde kum çıkarma faaliyeti gerçekleştiren şirketin veya şirketlerin tespit edilmesi talimatı vermiştir. Ayrıca, bilirkişiler aracılığıyla, bu şirketlerin halkın güvenliğini sağlamak amacıyla aldığı her türlü tedbirin tespit edilmesini istemiştir.

13. Bu kapsamda, 2 Şubat 2010 tarihinde Batman Cumhuriyet Savcısı, Batman Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurları ve daha önce vermiş olduğu ifadeyi (bk. yukarıda § 5) yineleyen görgü tanığı M.S.K.'nin katılımıyla olay yerinde bir keşif gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyet Savcısı, keşif tutanağında, çay kenarında olay yerine yakın çok sayıda kum çukuru tespit etmiş ve polise talimat vererek civardaki kum çıkarma faaliyeti yürüten şirketlerin ve bunların çalışma sahalarının kesin olarak tespit edilmesini istemiştir.

14. Bu hususta hazırlanan 4 Şubat 2010 tarihli rapora göre, polis, toplamda beş özel şirketin olay mahallinin çevresinde kum çıkarma faaliyetleri yürüttüğünü tespit etmiştir.

15. Batman Cumhuriyet Savcılığı, 5 Şubat 2010 tarihinde, Batman İl Özel İdaresinden, olay tarihinde Batman Çayı'nda kum çıkarma faaliyetlerinde bulunan şirketlerin bir listesiyle birlikte bunların ruhsatlarını ve çalışma sahalarını gösteren haritaları göndermesini istemiştir.

16. Batman İl Özel İdaresi, 15 Şubat 2010 tarihinde, dört tanesi hâlihazırda polis tarafından tespit edilmiş olan beş şirketten ibaret bir listeyi, bu şirketlerin çalışma sahalarının koordinatlarını belirten ruhsatlarla birlikte teslim etmiştir. Bu listede ayrıca bir kamu şirketi de yer almıştır.

17. Batman Cumhuriyet Savcısı, 3 Mart 2010 tarihinde, yukarıda bahsi geçen Hasman Beton şirketinin (bk. yukarıda § 9) sahibi olan A.N. isimli kişinin ifadesini almıştır. A.N., ifadesinde, kaza hakkında doğrudan bir bilgisi olmadığını ancak dosyadaki fotoğraflara baktığında olayın 20-30 yıl önce kazılmış olan bir alanda gerçekleştiğini fark ettiğini belirtmiştir.

18. Batman Cumhuriyet Savcısı, 24 Haziran 2010 tarihinde, kum çıkarma faaliyeti yürüttüğü tespit edilen şirketlerin, müteveffaların ölümüyle ilgili herhangi bir kusuru olup olmadığını belirlemek amacıyla bir bilirkişi raporu hazırlanmasını istemiştir.

19. İki inşaat mühendisi ve bir makine mühendisinden oluşan bilirkişi heyeti, 27 Ağustos 2010 tarihli raporunda, uzun süredir Batman Çayı boyunca kum çıkarma faaliyetleri gerçekleştirmekte olan çok sayıda şirket bulunduğunu; başvuranların oğullarının içerisinde boğulduğu çukuru kazıp sonra da kapatmayanın bu şirketlerden biri olup olmadığını ya da hâl böyleyse hangisi olduğunun tespitinin mümkün olmadığını belirtmiştir. Zira heyet, bu şirketlerin kimi zaman kendi ruhsat sınırları dışında da faaliyet gösterdiklerinin bilindiğini ve ayrıca bölgede kaçak şekilde kum çıkaran şirketlerin de var olduğunu belirtmiştir. Sonuç olarak, bilirkişi heyeti, söz konusu ölümlerle ilgili belirli bir firmanın suçlanması mümkün olmadığı kanısına varmıştır. Raporda ayrıca, başvuranların oğullarının kendi iradeleri ile bu çukurda yüzmeye karar verdikleri ve böyle bir eylemin tehlikelerini idrak edebilecek yaşlarda oldukları ifade edilmiştir.

20. Bilirkişi raporundaki bulguları temel alan Batman Cumhuriyet Savcısı, 14 Şubat 2011 tarihinde, M.E. hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir.

21. Başvuranlar bu karara itiraz etmiştir. Oğullarının, kum çıkarma faaliyeti yürüten şirketler tarafından, ilgili mevzuatın gerekliliklerine aykırı biçimde açık bırakılan bir kum çukurunda boğulduklarını vurgulamışlardır. Bu nedenle, hem bölgede kum çıkarma faaliyeti yürüten şirketlerin hem de bunların faaliyetlerini izlemek ve denetlemekle sorumlu olan Devlet yetkililerinin, oğullarının ölümünde mesuliyet sahibi olduğunu ileri sürmüşlerdir. Ancak, Cumhuriyet Savcısı'nın yürüttüğü eksik soruşturma bu hususların hiçbirini açıklığa kavuşturmamıştır.

22. Midyat Ağır Ceza Mahkemesi, 29 Mart 2011 tarihinde, daha önceki kararında saptadığı eksikliklerin daha sonra Cumhuriyet Savcılığı tarafından giderildiğini belirterek, başvuruların itirazlarını reddetmiştir.

B. İlgili İç Hukuk

23. Kum çıkarma faaliyetleri de dâhil olmak üzere tüm maden çıkarma faaliyetleri 3213 sayılı Maden Kanunu ve madencilik faaliyetlerinin işletilmesi, ruhsatlandırılması, güvenliği ve teftişi ile ilgili hükümler içeren 25716 sayılı uygulama yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

24. Bunlara ek olarak, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile birlikte buna bağlı uygulama yönetmeliklerinden 28762 sayılı Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği, 28512 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği ve 28770 sayılı Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği de kum çıkarılan sahalarda güvenliğin sağlanması için alınacak tedbirleri öngörmüştür.

ŞİKÂYETLER

25. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2. maddesine dayanarak, Batman Çayı çevresinde faaliyet gösteren kum çıkarma şirketlerinin açtıkları çukurların kapatılıp kapatılmadığını, şayet kapatılmamışsa emniyete alınıp

alınmadığını denetlemedikleri için Devlet yetkililerinin oğullarının ölümünde sorumlu olmalarından şikâyetçi olmuşlardır.

26. Başvuranlar, ayrıca, Sözleşme'nin 2 ve 13. maddelerine dayanarak, Batman Cumhuriyet Savcısı'nın, Devlet makamlarına bağlı hareket ederek, olay yerinde madencilik faaliyetlerini denetleme görevlerini yerine getirmeyen yetkilileri tespit etmek için gerekli soruşturma girişimlerinde bulunmamasından ve ölümlerde payı olanları sorumlu tutabilecek etkili bir soruşturma yürütememesinden şikâyet etmişlerdir. Bu bağlamda başvuranlar, Cumhuriyet Savcısı'nın, Sözleşme'nin 17. maddesini ihlal ederek yetkilerini kötüye kullandığını savunmuşlardır.

27. Başvuranlar, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında, oğullarının ölümleri ve adli makamların sorumluları adaletle teslim etmemeleri nedeniyle büyük bir stres yaşadıklarını ileri sürmüşlerdir.

28. Son olarak başvuranlar, Sözleşme'nin 14. maddesi kapsamında, yukarıda belirtilen hak ihlallerinin, davalı Devletin Kürt kökenli vatandaşlarına yönelik ayrımcı uygulamalarının bir sonucu olduğunu iddia etmişlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Ahmet Şimşek Tarafından Yapılan Başvuru Hakkında

29. Hükümet tarafından sağlanan bilgilere göre, başvuranlardan Ahmet Şimşek, somut başvuruyu yapmasının ardından 21 Ocak 2014 tarihinde vefat etmiştir. Ancak başvuranın varisleri, kendisinin şikâyetleri ile ilgili olarak başvuruyu takip etmek istediklerini bildirmemişlerdir.

30. Mahkeme, Sözleşme ve Protokolleri ile güvence altına alınan insan haklarına saygının, başvurunun Ahmet Şimşek adına dile getirilen şikâyetler ile ilgili olan kısmının incelenmesine devam edilmesini gerekli kılmadığı

kanısındadır (bk., diğer kararların yanı sıra, *Dinçer ve Diğerleri/Türkiye*, no. 10435/08, §§ 13-14, 3 Kasım 2011).

31. Yukarıda açıklanan hususlar ışığında, davanın Ahmet Şimşek ile ilgili olan kısmının, Sözleşme'nin 37 § 1 (c) maddesi uyarınca kayıttan düşürülmesi uygun görülmüştür.

B. Sözleşme'nin 2. Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

1. Tarafların İddiaları

32. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2. maddesine dayanarak, Devlet makamlarının, Batman Çayı boyunca özel şirketler tarafından yürütülen kum çıkarma faaliyetlerinin güvenliğini denetleme görevini yerine getirmediği için oğullarının ölümlerinden sorumlu olduğunu iddia etmişlerdir. Başvuranlar, ayrıca, Sözleşme'nin 2, 13 ve 17. maddeleri kapsamında, Batman Cumhuriyet Savcılığının olayla ilgili etkili bir soruşturma yürütmediğini ve sorumlu Devlet yetkililerine karşı herhangi bir işlem yapmaktan kasten kaçındığını ileri sürmüşlerdir.

33. Hükümet, somut olayın yaşam hakkına yönelik kasıtlı bir ihlal içermediğini belirterek, idari mahkemeler ve/veya hukuk mahkemeleri önünde açılacak bir tazminat davasının, hem kazayla ilgili olay ve olgular ile sorumluluğun tespiti hem de zararların uygun bir şekilde tazmini bakımından yeterli olacağını savunmuştur. Bu bağlamda Hükümet, başvuranlar böyle bir dava girişiminde bulunmadıklarından, bu başlık altındaki şikâyetlerinin, Sözleşme'nin 35 § 1 maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez bulunması gerektiğini beyan etmiştir. Hükümet, ayrıca, aynı gerekçeye dayanarak, yürütülen ceza yargılamasıyla ilgili öne sürülen şikâyetlerin Sözleşme hükümleriyle konu bakımından bağdaşmadığını; zira Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamındaki Mahkeme içtihadına göre söz konusu koşullarda ceza davası yolunun tüketilmesi gerekmediğini iddia etmiştir.

34. Başvuranlar ise, buna cevaben, Hükümetin ileri sürdüğü tazminat davası açma yolundan maddi güçlükler nedeniyle faydalanamadıklarını belirtmişlerdir.

2. Mahkemenin Değerlendirmesi

35. Mahkeme, öncelikle, başvuranların bu başlık altındaki şikâyetlerinin Sözleşme'nin yalnızca 2. maddesi yönünden incelenebileceği kanısındadır. Söz konusu maddenin ilgili kısmı aşağıdaki gibidir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. ... hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez.”

36. Bu bağlamda Mahkeme, başvuranların oğullarının bir akarsuda boğularak hayatlarını kaybettiklerini gözlemlemektedir. Başvuranlar da oğullarının kasıtlı olarak öldürüldüklerini veya bu hususta herhangi bir kuşku bulunduğunu savunmamışlardır. Bu nedenle, somut dava, yaşam hakkının kasıt olmaksızın ihlaliyle ilgilidir.

37. Yaşam hakkının kasıt olmaksızın ihlal edilmesine ilişkin daha önce incelediği davalarda benimsediği yaklaşımı göz önünde bulunduran Mahkeme, Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamındaki pozitif yükümlülüklere göre Devletlerin bu bağlamda kamuya açık alanlarda kişilerin güvenliğinin koruma altına alınmasına yönelik düzenlemeler yapması ve bu düzenleyici çerçevenin etkili bir biçimde işlenmesini sağlaması gerektiğini hatırlatır (bk. *Ciechońska/Polonya*, no. 19776/04, § 69, 14 Haziran 2011).

38. Somut davada başvuranlar, kum çıkarma faaliyetlerine ilişkin yasal veya düzenleyici bir çerçeve bulunmamasından ya da ilgili çerçevenin işlememesinden kaynaklanan yapısal bir bozukluktan şikâyet etmemişlerdir (bk., örneğin, *Aydoğdu/Türkiye*, no. 40448/06, §§ 62-64 ve §§ 87-88, 30 Ağustos 2016). Aksine, Devlet makamlarının bu düzenleyici çerçeveden kaynaklanan denetleme görevlerini yerine getirmekte başarısız olmalarından şikâyetçi olmuşlardır.

39. Mahkeme, Batman Cumhuriyet Savcısı'nın olaydan kısa bir süre sonra başvuruların oğullarının ölümleriyle ilgili bir soruşturmayı re'sen başlattığını gözlemlemektedir. Ancak, bu soruşturma yalnızca olay yerinin çevresinde kum çıkarma faaliyeti yürüten özel şirketlerin tespit edilmesine odaklanmış; yetkili Devlet makamlarının ölümlerle ilgili iddia konusu olan sorumluluklarının tespitine yönelik bir amacı hiçbir şekilde gütmemiştir. Dolayısıyla, Mahkeme, ceza soruşturmasının bu bakımdan eksik yürütüldüğü kanısındadır.

40. Öte yandan Mahkeme, somut davada olduğu gibi ölümün ihmal sonucunda meydana gelmesi hâlinde, eğer yargı sistemi mağdurlara ceza mahkemeleri önündeki bir başvuru yolu ile birlikte veya tek başına hukuk ve/veya idare mahkemeleri nezdinde bir başvuru yolu sunuyorsa, Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamındaki etkili bir yargı sistemi kurma yükümlülüğünün yerine getirilebileceğini kaydetmektedir (bk. yukarıda anılan *Ciechońska*, § 66). Yaşam hakkının kasıt olmaksızın ihlali ile ilgili olaylarda bir hukuk yolu olarak ceza yargılamasına başvurulması, yalnızca hatalı bir muhakeme veya dikkatsizlik olmaktan daha öteye giden bir ihmalin söz konusu olduğu istisnai durumlarda gerekli olacaktır (bk., örneğin, yetkili makamların bir çöplüğün yarattığı yakın tehlikeden haberdar olmalarına rağmen yaşam hakkının korunması kapsamında gerekli müdahalede bulunmadıkları *Öneryıldız/Türkiye* [BD], no. 48939/99, AİHM 2004-XII; ayrıca bk. *Mehmet Şentürk ve Bekir Şentürk/Türkiye*, no. 13423/09, §§ 104-106, AİHM 2013; *Oruk/Türkiye*, no. 33647/04, §§ 50 ve 65, 4 Şubat 2014 ve *Sinim/Türkiye*, no. 9441/10, §§ 62 ve 63, 6 Haziran 2017). Somut davadaki başvurular ise, bu olayın ceza yargılaması yolunun uygulanmasını gerektiren benzer koşullar barındırdığına yönelik herhangi bir savı ya da delili sunmamışlardır.

41. Bu nedenle Mahkeme, söz konusu ceza yargılamasının başvurularca iddia edildiği gibi yetersiz olduğu varsayıldığında dahi, kazayla ilgili olaylar ile Devlet makamlarının sorumluluğunun tespitine ve

bunlar karşısında uygun olan telafinin sağlanmasına olanak veren bir idari yargı yoluyla yukarıda bahsi geçen Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamındaki yükümlülüğün somut davada yerine getirilmesi için yeterli olabileceği kanısındadır (bk., örneğin, *Anna Todorova/Bulgaristan*, no. 23302/03, § 73, 24 Mayıs 2011; yukarıda anılan *Ciechońska; Gençarslan/Türkiye* (k.k.), no. 62609/12, §§ 19-22, 14 Mart 2017). Mahkemeye göre, idari mahkemeler önünde sorumlu Devlet makamlarına karşı açılacak bir tazminat davası, başvuranlara yeterli bir telafi sağlanması için yeterli olmakla birlikte muhtemelen daha uygun bir yol olacaktır. Zira somut davada da var olduğu iddia edilen bu gibi eksiklikler, büyük ihtimalle, her birinin bireysel yükümlülüğü haklarında cezai bir hüküm verilmesini gerektirecek ağırlık düzeyine ulaşmayan çok sayıda yetkilinin müşterek hataları sonucunda meydana gelmektedir ki; bu durum, özellikle, somut olaydan anlaşıldığı gibi bir süredir devam eden eksiklikler söz konusu olduğunda ortaya çıkmaktadır (bk., bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Budayeva ve Diğerleri/Rusya*, no. 15339/02 ve 4 diğer başvuru, § 112, AİHM 2008 (alıntılar)).

42. Somut davada Mahkeme, başvuranların, idari mahkemeler önünde tazminat talebinde bulunmadıklarını ve bunun gerekçesi olarak böyle bir dava açmak için gerekli mali kaynaklara sahip olmadıklarını öne sürdüklerini gözlemlemektedir. Ancak, bu hususta idari mahkemelerden neden adli yardım talep edemediklerine dair herhangi bir açıklama sunmamışlardır.

43. Yukarıdaki değerlendirmeler ve yaşam hakkının kasit olmaksızın ihlaliyle ilgili benzer davalarda verdiği kararlar ışığında (bk., örneğin, *Hafikli/Türkiye* (k.k.), no. 13394/12, 30 Ağustos 2016 ve *Uykur/Türkiye* (k.k.), no. 22879/10 ve 2 diğer başvuru, §§ 20-25, 4 Temmuz 2017), Mahkeme, başvuranların, Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamındaki şikâyetlerinin esasına ilişkin mevcut hukuk yollarına başvurmadıkları kanaatine varmıştır. Bu nedenle, başvurunun bu kısmı, Sözleşme'nin 35 §§

1 ve 4. maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmelidir.

44. Dava konusu ölümlerde bir kasıt bulunmadığını ve başvuranların ceza hukuku dışında bir hukuk yoluna başvurmadıklarını hâlihazırda sabit bulan Mahkeme, başvuranların olay sonrasındaki adli işlem ve adımların yetersizliğine ilişkin şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve yine Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesinin anlamı dâhilinde kabul edilemez olduğuna karar verilmesine kanaat getirmiştir (bk. örneğin, *Sansal/Türkiye* (k.k.), no. 28732/09, §§ 42-51, 2 Eylül 2014 ve *Aktaş/Türkiye* (k.k.), no. 9054/13, §§ 22-30, 19 Aralık 2017).

C. Diğer Şikâyetler

45. Mahkeme, başvuranların ayrıca Sözleşme'nin 3 ve 14. maddeleri kapsamındaki haklarının da ihlal edildiğinden şikâyet ettiklerini gözlemlemektedir. Elinde bulunan tüm materyaller ile Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamında yukarıda açıklanan tespitleri dikkate alan Mahkeme, başvuranların öne sürdükleri bu hükümler kapsamındaki iddialarıyla ilgili, Sözleşme veya Protokolleri ile koruma altına alınan hakların ve özgürlüklerin ihlal edildiğini gösteren herhangi bir durum görmemektedir. Bu nedenle, bu şikâyetlerin, Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez bulunması gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun Ahmet Şimşek ile ilgili kısmının kayıttan düşürülmesine;

Başvurunun geriye kalan kısmının ise kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir.*

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 21 Haziran 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan

EK

1. Ahmet TEMEL, 1965 doğumlu bir Türk vatandaşı olup; Batman'da ikamet etmekte ve İ. Çeliker tarafından temsil edilmektedir.
2. Ahmet ŞİMŞEK, 1957 doğumlu bir Türk vatandaşı olup; Batman'da ikamet etmiş ve İ. Çeliker tarafından temsil edilmiştir.
3. Emine ŞİMŞEK, 1964 doğumlu bir Türk vatandaşı olup; Batman'da ikamet etmekte ve İ. Çeliker tarafından temsil edilmektedir.
4. Hayal TEMEL, 1972 doğumlu bir Türk vatandaşı olup Batman'da ikamet etmekte ve İ. Çeliker tarafından temsil edilmektedir.